2me Année, N° 18.
Février 1904.

2a Jaro, 18a Numero.
Februaro 1904.

2e Jaar, Nr 18.
Februari 1904.

GAZETO ESPERANTISTA ELIRANTA ĈIUMONATE EN BELGUJO.

JOURNAL ESPÉRANTISTE BELGE MENSUEL.

BELGISCH ESPERANTISCH MAANDSCHRIFT.

PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL :	KOSTO DE LA JARA ABONO :	JAARLIJKSCHE INSCHRIJVINGSPRIJS :
2.50 fr. pour la Belgique ; 3.00 fr. pour l'étranger. 5.00 fr. (minimum) : abonnement de protecteur.	2.50 fr. en Belgujo ; 3.00 fr. en eksterbelgaj landoj. 5.00 fr. (almenaŭ) : protektanta abonanto.	2.50 fr. voor België ; 3.00 fr. voor den vreemde. 5.00 fr. (ten minste) : inschrijving als beschermer.
Un numéro : 0.25 fr.	**Unu numero : 0.25 fr.**	**Het nummer : 0.25 fr.**

Ĉefredaktoro — Rédacteur en chef — Hoofdopsteller : Jos. JAMIN, 55, rue des Drapiers, Bruxelles.
Cenzuristoj — Censeurs — Keurders : E. et L. BLANJEAN, 14, rue de Wautier, Laeken.
Abonoj — Abonnements — Inschrijvingen : M. SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir, Courtrai.
Presisto — Imprimeur — Drukker : A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.

La personoj, kiuj sendos al ni almenaŭ sumon da kvin frankoj, estos enskribitaj kiel protektantaj abonantoj kaj ilia nomo estos presita en ia proksima numero.
Nia jurnala jaro komenciĝas la 15an de Septembro. Se oni abonas post tiu-ĉi dato, oni ricevas la jam elirintajn numerojn.

Les personnes qui nous enverront au moins la somme de cinq francs seront inscrites comme abonnés protecteurs et leur nom paraîtra dans un prochain numéro.
L'année de notre Journal commence le 15 Septembre. Si l'on s'abonne après cette date, on reçoit les numéros déjà parus.

De personen die ons ten minste de som van vijf franken toezenden zullen opgeteekend worden als inschrijvers-beschermers en hun naam zal in een aanstaande nummer gedrukt worden.
De jaargang van ons Blad begint met 15n September. Indien men zich na dien datum laat inschrijven, ontvangt men de reeds verschenen nummers.

ENHAVO.

SOMMAIRE.

INHOUD.

A.-J. WITTERYCK-DELPLACE,

IMPRIMEUR-ÉDITEUR
BRUGES, NOUVELLE PROMENADE, 4.

DRUKKER-UITGEVER
BRUGGE, NIEUWE WANDELING, 4.

JOURNAUX ESPÉRANTISTES — ESPERANTISCHE BLADEN.

Lingvo Internacia, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*). Mr PAUL DE LENGYEL à Szekszârd, Hongrie.

L'Espérantiste, fr. 4.00 par an comprenant l'inscription comme membre de la S. F. p. E. (*4.00 fr. 's jaars recht gevende tot de inschrijving als lid van de S. F. p. E.*). Mr EDOUARD BRÉON, Secrétaire de la S. F. p. E. 6, rue du Levant, à Vincennes, près Paris.

Societo por Internaciaj Rilatoj (S. I. R.), fr. 3.00 par an (*3.00 fr. 's jaars*) ; avec l'organe de la Société (*met het orgaan der Maatschappij*) « **Lingvo Internacia** » fr. 6.00 par an (*6.00 fr. 's jaars*) Mr PAUL FRUICTIER, 27, boulevard Arago, Paris.

Literatura Biblioteko de Lingvo Internacia, fr. 2.50 par an (*2.50 fr. 's jaars*) Mr PAUL DE LENGYEL à Szekszârd, Hongrie.

Rondiranto, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*) Mr G. P. OREŜKOV, Plovdiv, Bulgarie & L. COGEN, 61 rue des Rémouleurs, Gand.

La Holanda Pioniro, fr. 3.00 par an (*3.00 fr. 's jaars*) Mr DREVES UITTERDIJK, Hilversum, Holland.

Bohema Esperantisto, fr. 3.50 par an (*3.50 fr. 's jaars*) Mr ĈEJKA, Th. Bystrice-Hostyn, Moravie-Autriche.

L'Esperantista, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*) Grafo ALBERT GALLOIS, Riolunato, prov. de Modena, Italie.

La Svisa Espero, fr. 2.50 par an (*2.50 fr. 's jaars*) Mr TH. RENARD, 6, rue du Vieux Collège, Genève, Suisse.

Antaŭen Esperantistoj ! 0,150 Livroj = fr. 3,00 par an (*3,00 fr. 's jaars*) Mr ANT. ALVARADO, str. Lartiga n° 106a Lima, Pérou.

Ĉilio Esperantista, gratuit au Chili (*kosteloos in Chilië*) Mr LUIS E. SEPULVEDA CUADRA, cas. 1989, Santiago, Chili.

La Suno Hispana, fr. 3.00 par an (*3.00 fr. 's jaars*) Mr AUG. JIMENEZ LOIRA 5, Corona, Valencia, Espagne.

The Esperantist, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*), Mr H. BOLINGBROKE MUDIE, 41, Outer Temple, W. C. London, England & M. SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir, Courtrai.

La Juna Esperantisto, 2.00 fr. par an (*2.00 fr. 's jaars*). Mr H. HODLER, 9 avenue des Vollandes, Genève, Suisse.

Internacia Scienca Revuo, fr. 7.00 par an (*7.00 fr. 's jaars*), Mr PAUL FRUICTIER, 27, Bd Arago, Paris.

Adresaro de Komercistoj

akceptantaj uzadon de Esperanto.

eltirita de la gazeto « LINGVO INTERNACIA »

Avizo. Nur la unua enpreso en « Lingvo Internacia » estas senpaga, ĉiu nova enpreso kostas kvindek centimojn, dekdu presoj = kvin frankojn ; — por ĝiaj abonantoj : dekdu presoj du frankojn.

75. **Anvers**, Belglando, 20 rue de Jésus. *Carpentier van den Kerckhove & Ko* agentoj por marveturaj transportoj.

76. **Besançon**, Franclando, rue des Vieilles Perrières. *R. Vautherin*, inĝeniero de Politeknika lernejo. Esploroj kaj entreprenoj elektraj.

77. **Praha II**, (Bohemlando) Lazarka ul. 1719. *Kühnl Eduard*. Agento por elŝanĝo de mastrumaĵoj, bienoj, bierejoj, karbejoj. Konsistigo de akciaj societoj.

78. **Nice** (Franclando) 1, place Masséna. *Vogade*, liveristo al S. R. M. Reĝino de Anglujo. Fruktoj konservataj, konfitaĵoj. Sendo afrankita kontraŭ poŝtmarkoj.

79. **Pont-Saint-Maxence**(Oise), Franclando. *Delaunay & Pollet*. Aĉeto kaj vendo de haroj porkaj, kapraj, ĉevalaj, mulaj, krudaj aŭ ne, por brosoj, penikoj, teksaĵoj. En — kaj elportado.

80. **Braunschweig** (Germanlando), 8, Kleine Bertramstrasse. *Karges & Hammer*, fabriko de maŝinoj por konserv-, kolbas-, sukerfabrikoj kaj ladaj skatoloj.

81. **Pàris**, 142, Faubourg St Denis. *P. Dumesnil*, inĝeniero E. C. P. ventumiloj, elektraj moviloj, forĝiloj, akrigiloj, k. t. p.

82. **Lyon** (Franclando), 20, Boulevard des Brotteaux. *Ch. Jourdan*, inĝeniero. Universala lesivo.

83. **Dijon** (Franclando), 2, rue André Colomban. *Ch. Terrot*. Cikloj, motocikloj, aŭtomobiloj (senĉevalaj veturiloj).

84. **Prago** (Aŭstrolando). *Josef Ledvina*. Internacia kancelario vojaĝa. Vojaĝkartoj. Agento de « Nordlloyd ».

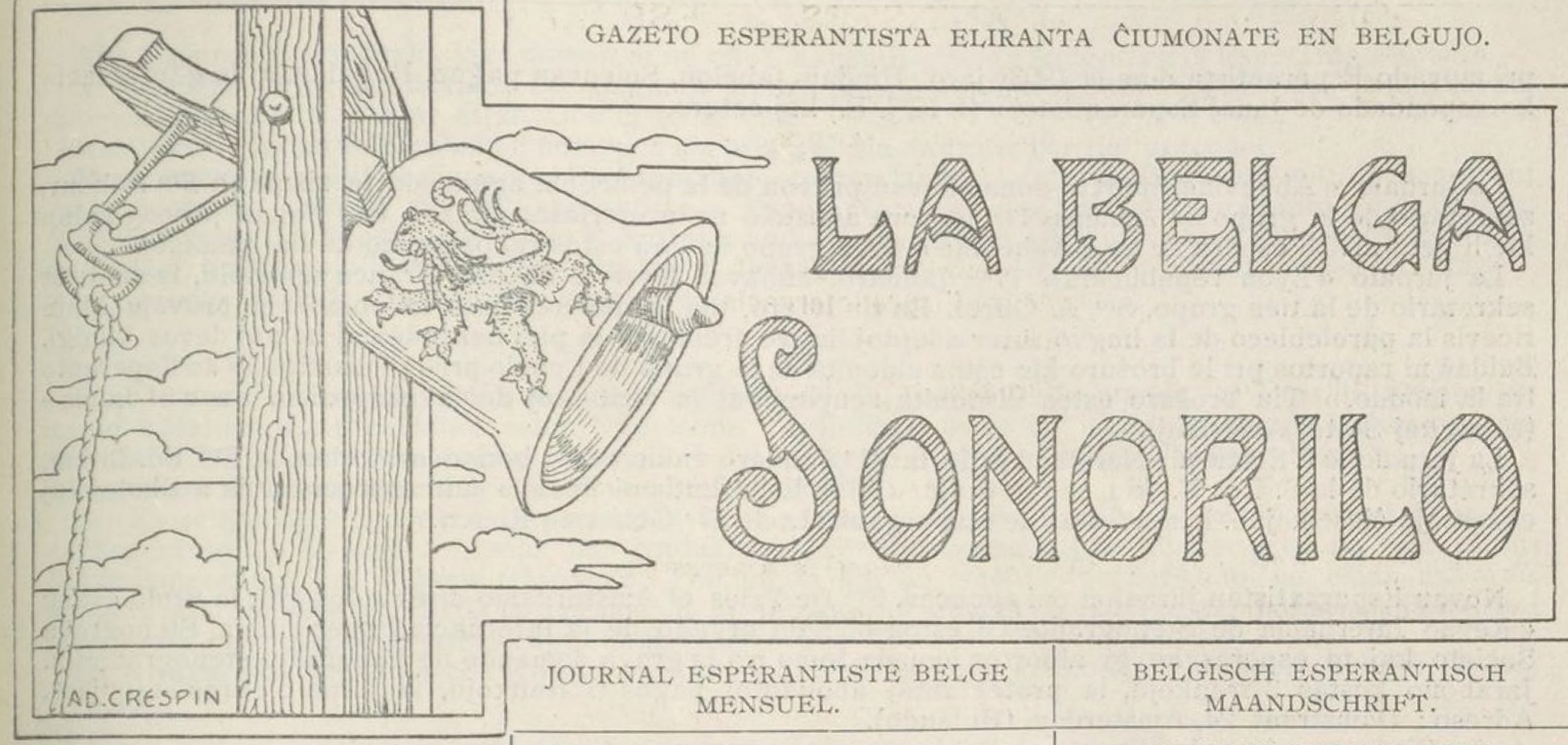
85. **Tarbes** (Franclando), 16, Place Maubourguet. *Syndicat d'initiative des Hautes Pyrénées*. Senpagaj sciigoj al turistoj en Pirenea regiono ; helpo al vojaĝantoj.

86. **Plevna** (Bulgarlando). *K. N. Faŝovsky*. Komerco de ovoj pogrande.

(DAŬRIGOTA).

2me Année, No 18. Février 1904.	2a Jaro, 18a Numero. Februaro 1904.	2e Jaar, Nr 18. Februari 1904.

GAZETO ESPERANTISTA ELIRANTA ĈIUMONATE EN BELGUJO.

LA BELGA SONORILO

	JOURNAL ESPÉRANTISTE BELGE MENSUEL.	BELGISCH ESPERANTISCH MAANDSCHRIFT.
PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL : 2.50 fr. pour la Belgique ; 3.00 fr. pour l'étranger. 5.00 fr. (minimum) : abonnement de protecteur.	**KOSTO DE LA JARA ABONO :** 2.50 fr. en Belgujo ; 3.00 fr. en eksterbelgaj landoj. 5.00 fr. (almenaŭ) : protektanta abonanto.	**JAARLIJKSCHE INSCHRIJVINGSPRIJS :** 2.50 fr. voor België ; 3.00 fr. voor den vreemde. 5.00 fr. (ten minste) : inschrijving als beschermer.
Un numéro : 0.25 fr.	**Unu numero : 0.25 fr.**	**Het nummer : 0.25 fr.**

Ĉefredaktoro — Rédacteur en chef — Hoofdopsteller : Jos. JAMIN, 55, rue des Drapiers, Bruxelles.
Cenzuristoj — Censeurs — Keurders : E. et L. BLANJEAN, 14, rue de Wautier, Laeken.
Abonoj — Abonnements — Inschrijvingen : M. SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir, Courtrai.
Presisto — Imprimeur — Drukker : A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.

Tra la Mondo Esperantista.

La ĉiutagaj gazetoj ofte enpresas longajn artikolojn pri disvastigado de nia kara afero. Preskaŭ ĉiam la unuaj artikoloj similas multe unu la aliajn ; ili prezentas mallongan historion de la lingvo kaj la precipajn regulojn kiuj karakterizas ĝin kaj ĝin igas tiel facila. Iafoje la artikolo prezentas la demandon tre detale aŭ nur la principojn de lingvo helpanta, artefarita.

La « Frankfurter Zeitung » de la 15a de Januaro raportis tre gravan paroladon de Profesoro Wilhelm Ostwald el Leipzig ; niaj Germanaj amikoj ĉerpos el tiu artikolo multajn bonegajn argumentojn.

La « Tribune de Genève » de la 20a de Januaro enhavas leteron pri la progresoj de la lingvo, skribitan de unu el niaj fidelaj Svisaj samideanoj, Sro Edmond Privat, direktoro de « Juna Esperantisto ». Tiu ĉi revuo komencis novan kolekton, regule kaj sesonjare elirontan. La unua numero (Januaro) alportis al ni artikolon

A travers le monde Espérantiste.

Les journaux quotidiens insèrent souvent de longs articles en faveur de la diffusion de notre œuvre. Presque toujours, les premiers articles se ressemblent beaucoup; ils présentent un court historique de la langue et les principales règles qui la caractérisent et la rendent si facile. Parfois l'article présente la question en détail ou ne présente que le principe d'une langue auxiliaire, artificielle.

Le « Frankfurter Zeitung » du 15 janvier a donné un compte rendu d'une importante conférence de M. le professeur Wilhelm Oswald de Leipzig; nos amis allemands puiseront dans cet article plusieurs arguments excellents.

La « Tribune de Genève » du 20 janvier contient une lettre au sujet des progrès de la langue, écrite par un de nos fidèles partisans suisses, M. Edm. Privat, directeur de « Juna Esperantisto. » Cette revue a commencé une nouvelle collection, paraissant régnlièrement et bi-mensuellement. Le premier

Dwars door de Esperantische Wereld.

De dagbladen nemen dikwijls lange artikels op ten voordeele der verspreiding van ons werk. Bijna altijd gelijken de eerste artikels veel aan elkander ; zij geven eene korte geschiedenis der taal en de bijzonderste regelen die ze kenmerken en ze zoo gemakkelijk maken. Somtijds bespreekt het artikel de zaak in 't kort of geeft slechts de grondstoffen eener kunstmatige hulptaal.

De « Frankfurter Zeitung » van den 15en Januari heeft het verslag gegeven van eene belangrijke voordracht van Mr den leeraar Wilhelm Oswald van Leipzig ; onze Duitsche vrienden zullen in dit artikel verscheidene uitmuntende betoogen vinden.

De « Tribune de Genève » van 20n Januari behelst eenen brief over den vooruitgang der taal, geschreven door eenen onzer verkleefde Zwitsersche aanhangers, Mr Edm. Privat, bestuurder van « Juna Esperantisto ». Dit overzicht heeft eene nieuwe verzameling begonnen, regelmatig en half-maandelijks verschijnende. Het eerste nummer (Januari) heeft ons een artikel gebracht over de

pri movado Esperantista dum la 1903ª jaro, Hindan fabelon, Sciencan paĝon, Regularon de «Internacia korespondado de Junaj Esperantistoj» (I. K. J. E.) kaj cetere.

***

La ĵurnalo «Abbeville-Sport» donas novan pruvon de la nelacebla agemo de la simpatia S^ro^ Delfour, sekretario de la grupo de Amiens. Tiu fervora apostolo ne preterlasas okazon fari bonan propagandon kie li veturas. Ni esperu ke en «Abbeville» nova grupo baldaŭ estos rekompenco de liaj penadoj.

La ĵurnalo «Lyon républicain» 17^an^ Januaro, enhavas leteron de alia Franca apostolo, la sindona sekretario de la tiea grupo, S^ro^ A. Offret. En tiu letero, nia amiko resumas la nombrajn pruvojn kiujn ricevis la parolebleco de la lingvo inter adeptoj lingve fremdaj; la plej nekredemaj homoj devos kliniĝi. Baldaŭ ni raportos pri la broŝuro kiu estos eldonita de la grupo de Lyon'o pri «Disvastigado de Esperanto tra la mondo.» Tiu broŝuro estos disdonita senpage al la vizitantoj de la ekspozicio en «St Louis» (Unuigitaj Ŝtatoj Amerikaj).

La ĵurnalo «L'Eclaireur Normand» de la 31ª Januaro enhavas tre bonan artikolon de S^ro^ Ed. Bréon, sekretario de la S. f. p. E. kiu, sub la titolo «Al la Esperantistoj novaj» anoncas serion da artikoloj kaj ekzercojn ĉiusemajne. Kurso estas de nun organizata de S^ro^ Gehet en Rouen.

***

Novan Esperantistan ĵurnalon oni anoncas. S^ro^ De Vries el Amsterdamo direktados ĝin; la titolo estos: «Revuo Internacia de Stenografio. Ĝi estos oficiala organo de la Internacia Esperantista Stenografia Societo kaj ni esperas ke ĝi alportos iom da lumo pri la grava demando de Esperanto stenografiigita. Jarabono kostas 3 frankojn, la protektantaj abonantoj pagos 6 frankojn, la ĵurnalo eliros sesonjare. Adreso: Damstraat, 24, Amsterdam (Holando).

«Le Cicérone» ĵurnalo eliranta en Boulogne s/mer rezervas ĉiusemajne unu plenan paĝon por «La Revue de l'Esperanto». La artikoloj estas nur skribitaj Esperante kaj estas reale malgranda gazeto kiun ni povos kalkuli inter la niaj. Niaj legantoj divenos ke la sindonema grupo de Boulongne s/mer aranĝis tiun revueton.

La ĵurnalo «Monata Revuo Esperantista» ne plu eliros; ĝia vivo estis mallonga kaj, pro diversaj kaŭzoj, ĝia redaktoro ne povas daŭrigi komencitan taskon. Ni tion bedaŭras.

---

numéro (janvier) nous a apporté un article sur le mouvement Espérantiste pendant l'année 1903, une fable Indienne, une Page scientifique, le règlement de la «Correspondance internationale des jeunes Espérantistes (I. K. J. E.) etc.

***

Le journal «Abbeville-Sport» donne une nouvelle preuve de l'inlassable activité du sympathique M. Delfour, secrétaire du groupe d'Amiens. Ce fervent apôtre ne perd aucune occasion de faire de bonne propagande partout où il voyage. Espérons qu'à Abbeville un nouveau groupe sera bientôt la récompense de ses efforts.

Le journal «Lyon républicain» du 17 janvier, contient une lettre d'un autre apôtre français, le dévoué secrétaire du groupe local, M. A. Offret. Dans cette lettre, notre ami résume les preuves nombreuses qu'a reçues la prononciation de la langue entre adeptes de langues différentes; les plus incrédules devront s'incliner. Bientôt nous rendrons compte de la brochure qui sera éditée par le groupe de Lyon: Diffusion de l'Esperanto à travers le monde. Cette brochure sera distribuée gratuitement aux visiteurs de l'Exposition de St Louis (Etats Unis d'Amérique).

Le journal «L'Eclaireur Normand» du 31 janvier contient un très bon article de M. Ed. Bréon, secrétaire de la S. f. p. E. qui, sous le titre «Aux nouveaux Espérantistes», annonce une série d'articles et des exercices, hebdomadairement.

Un cours est dès maintenant donné par M. Gehet à Rouen.

***

On annonce un nouveau journal Espérantiste. M. De Vries, d'Amsterdam le dirigera; le titre sera «Revue Internationale de Sténographie». Il sera l'organe officiel de la Société espérantiste internationale de Sténographie et nous espérons qu'il apportera un peu de clarté dans l'importante question de l'Esperanto sténographié. L'abonnement annuel coûte 3 fr., les abonnés protecteurs paieront 6 francs, le journal paraîtra tous les deux mois. S'adresser: Damstraat, 24 à Amsterdam. (Hollande).

«Le Cicérone» journal paraissant à Boulogne s/mer réserve chaque semaine une page entière à «La Revue de l'Esperanto». Les articles ne sont écrits qu'en Esperanto et c'est en réalité une petite gazette que nous pouvons compter parmi les nôtres. Nos lecteurs auront deviné que le dévoué groupe de Boulogne s/mer a organisé cette petite revue.

Le journal «Monata Revuo Esperantista» ne paraîtra plus; sa vie a été éphémère et pour diverses raisons, son rédacteur ne peut continuer la tâche commencée. Nous le regrettons.

Esperantische beweging gedurende het jaar 1903, eene Indische fabel, eene bladzijde wetenschappen, de verordening der «Wederlandsche briefwisseling der jonge Esperantisten» (I. K. J. E.), enz.

***

Het blad «Abbeville-Sport» geeft een nieuw bewijs van de onvermoeibare werkzaamheid van den beminnelijken heer Delfour, schrijver van de groep van Amiens. Deze vùrige apostel verliest geene enkele gelegenheid om, overal waar hij reist, goede propaganda te maken. Hopen wij dat eene nieuwe groep te Abbeville welhaast de belooning zijner pogingen zal zijn.

Het blad «Lyon Républicain» van 17^en^ Januari bevat eenen brief van eenen anderen Franschen apostel, de verkleefde schrijver van de plaatselijke groep, Mr A. Offret. In dezen brief vereenigt onze vriend de talrijke bewijzen welke de uitspraak der taal onder aanhangers van verschillige talen verkregen heeft; de ongeloovigsten zullen zich moeten buigen. Welhaast zullen wij uitleg geven over het vlugschrift dat door de Lyonsche groep zal uitgegeven worden: Verspreiding van het Esperanto door de wereld. Dit vlugschrift zal kosteloos aan de bezoekers der Tentoonstelling van St Louis (Vereenigde Staten van Amerika) uitgedeeld worden.

Het blad «L'Eclaireur Normand» van 31^en^ Januari behelst een artikel van M^r^ Ed. Bréon, schrijver van de S. f. p. E. die, onder de hoofding «Aan de nieuwe Esperantisten» eene reeks artikelen en oefeningen, wekelijks, aankondigt. Een leergang wordt van nu af, door M. Gehet te Rouen, gegeven.

***

Men meldt een nieuw Esperantisch blad aan. M^r^ De Vries, van Amsterdam, zal het besturen; de hoofding zal zijn «Wederlandsch Tijdschrift voor Snelschrift». Het zal de officieele tolk zijn der wederlandsche Esperantische maatschappij van Snelschrift en wij hopen dat het een weinig klaarte zal brengen in het belangrijk vraagstuk van het snelgeschreven Esperanto. De jaarlijksche inschrijving kost 3 fr., de bescherm-inschrijvers zullen 6 fr. betalen, het blad zal alle twee maanden verschijnen. Zich te wenden: Damstraat, 24, te Amsterdam (Holland).

«Le Cicérone», blad verschijnende te Boulogne a/zee behoudt iedere week eene volle bladzijde voor «Het overzicht van het Esperanto». De artikels zijn enkellijk in het Esperanto geschreven en 't is in wezenlijkheid eene kleine gazet, welke wij onder de onze mogen tellen. Onze lezers zullen geraden hebben dat de verkleefde groep van Boulogne a/zee dit klein overzicht gesticht heeft.

Het blad «Monata Revuo Esperantista» zal niet meer verschijnen; zijn leven is van korten duur geweest, en om verschillende redens kan zijn opsteller ziine begonnen taak niet voortzetten. Wij betreuren het.

Alia Esperantista ĵurnalo, kies nomon ni ne citos, akceptis gravan ŝanĝon en la Esperanta alfabeto. Ni bedaŭras multe tiun decidon ĉar anstataŭ alporti lumon al la novaj adeptoj, ĝi naskas en iliaj cerboj dubon kaj sensencon. Tio ne estas, kion ni devas celi.

Malapero de tiu jurnalo utilus pli bone por nia afero ol ĝia daŭrigo per tiaj procedoj.

Ni rekomendas multe al ĉiuj veraj Esperantistoj atentan legadon de la artikolo de Sro L. de Beaufront en la decembra numero de « L'Espérantiste ». Esperanto povas nur fali se la batalantoj gvidas ĝin en danĝeran vojon. La konsiloj de Sro de Beaufront, hodiaŭ kiam kelkaj adeptoj atakas Esperanton tiel kiel malamikoj, tiuj konsiloj estas tre precizaj kaj ni devas ilin tute akcepti ; oni pripensu serioze pri tio.

La artikolo havas la titolon : *Kial tiom diskutadi ?*

***

Inter la novaj grupoj kiujn niaj samideanoj fondis en ĉiuj partoj de la mondo, ni citos la grupon en insulo « Malte ». La prezidanto estas Napoleone Tagliaferro, estro de la Edukafako de Maltujo kaj la sekretario Dro Busuttil, en Misida (Malte). La bela devizo de la grupo estas : Obstine antaŭen !

Bonvenon kaj prosperon ni deziras al niaj Maltaj amikoj.

El « Kaiseigakko, Nagasaki » (Japanujo) ni ricevis bonajn sciigojn. La libro de Sroj Cart kaj Pagnier : « L'Esperanto en 10 leçons » estas jam tradukita de Sro Maruyama kaj Sro Mistler preparis vortaretojn Japan-Esperantan kaj Esperant-Japanan. Tiuj unuaj iloj de estonta propagando ne estas ankoraŭ presitaj, sed, konante la praktikan agemon de la Japanoj, ni ekvidas baldaŭ ĉe tiu popolo, juna kaj tiel inteligenta, gravan movon por akcepto de nia lingvo.

En « Nagasakia gazeto » Sro Kuroki skribis Japane tri longajn artikolojn kiuj vekis atenton de ĝiaj legantoj.

***

Ni ricevis malgrandan broŝuron « En Monto » kiu enhavas nur kvar poeziajn verkojn de Sro H. Senlis, profesoro ĉe la Liceo de Grenoble (Francujo). Sed tiuj poezioj estas tiel korekte elverkitaj ke ni rekomendas legon de ili al ĉiuj Esperantistoj. La verkoj estas : Alvoko de Montano, Malgranda Floreto, Kanto de monta Pino, Arbaro Larika.

Un autre journal Espérantiste, dont nous ne citerons pas le nom, a accueilli un important changement dans l'alphabet de l'Esperanto. Nous regrettons beaucoup cette décision car au lieu d'apporter la lumière aux nouveaux adeptes, il fait naître en leurs cerveaux le doute et la confusion. Ce n'est pas là le but auquel nous devons tendre. La disparition de ce journal rendrait plus de service à notre cause que sa continuation avec de tels procédés.

Nous recommandons vivement à tous les vrais Espérantistes une lecture attentive de l'article de M. L. de Beaufront dans le numéro de décembre de « L'Espérantiste. » L'Esperanto ne peut que choir si ses défenseurs le guident dans une voie dangereuse. Les conseils de M. de Beaufront, aujourd'hui que quelques adeptes attaquent l'Esperanto de la même façon que des adversaires, ces conseils, dis-je, sont très précis et nous devons entièrement les accepter ; qu'on y réfléchisse sérieusement.

L'article a pour titre : Pourquoi tant discuter ?

***

Parmi les nouveaux groupes que nos partisans ont fondés dans les diverses parties du monde, nous citerons le groupe de l'île de Malte. Le président est M. Napoleone Tagliaferro, directeur du Département de l'Instruction à Malte et le secrétaire le docteur Busuttil, à Misida (Malte). La belle devise du groupe est : Obstinément en avant !

Nous souhaitons bienvenue et prospérité à nos amis Maltais.

De « Kaiseigakko, Nagasaki » (Japon) nous avons reçu de bonnes nouvelles. Le livre de MM. Cart et Pagnier : « L'Esperanto en 10 leçons » est déjà traduit par M. Maruyama et M. Mistler a préparé des dictionnaires. Ces premiers outils pour la propagande future ne sont pas encore imprimés, mais connaissant l'activité pratique des Japonais, nous entrevoyons bientôt chez ce peuple jeune et si intelligent, un important mouvement pour l'acceptation de notre langue.

Dans « La Gazette de Nagasaki » M. Kuroki a écrit, en japonais, trois longs articles qui ont éveillé l'attention de ses lecteurs.

***

Nous avons reçu une petite brochure : « Dans la montagne » qui ne contient que quatre poésies de M. H. Senlis, professeur au Lycée de Grenoble (France). Mais ces poésies sont si correctement composées que nous en recommandons la lecture à tous les espérantistes. Les titres sont : Appel du montagnard,

Een ander Esperantisch blad, wiens naam wij niet zullen noemen, heeft eene belangrijke verandering in den Esperantischen Alphabet aangenomen. Wij beklagen luid deze beslissing, want in plaats van het licht aan de nieuwe aanhangers te brengen, doet zij den twijfel en de verwarring in hunne hersens komen. Het is daar het doel niet waarnaar wij moeten reiken. De verdwijning van dit blad zou meer dienst aan onze zaak bewijzen dan zijne voortzetting met zulkdanige middelen.

Wij bevelen vuriglijk aan alle ware Esperantisten eene aandachtige lezing van het artikel van Mr L. de Beaufront in het Decembernummer van « L'Espérantiste ». Het Esperanto kan niets anders dan vallen, indien zijne verdedigers het in een gevaarlijken weg brengen. De raadgevingen van Mr de Beaufront, nu dat eenige aanhangers het Esperanto aanvallen op dezelfde wijze als tegenstrevers, deze raadgevingen, zeg ik, zijn zeer treffend en wij moeten ze ganschelijk aanveerden : dat men er ernstiglijk over nadenke. Het artikel heeft voor hoofding : Waarom zooveel twisten ?

***

Onder de nieuwe groepen welke onze aanhangers in de verscheidene deelen der wereld ingericht hebben, zullen wij de groep van het eiland Malta noemen. De voorzitter is Mr Napoleone Tagliaferro, bestuurder van het departement van Onderwijs te Malta en de schrijver, de doktor Busuttil, te Misida (Malta). De schoone leus der groep is : Hardnekkig vooruit !

Wij wenschen welkom en voorspoed aan onze Malteesche vrienden.

Van « Kaiseigakko, Nagasaki » (Japan) hebben wij goede nieuwstijdingen ontvangen. Het boek van de HH. Cart en Pagnier : « L'Esperanto en 10 leçons » is reeds vertaald door Mr Maruyama, en Mr Mistler heeft woordenboeken voorbereid. Deze eerste werktuigen voor de toekomstige propaganda zijn nog niet gedrukt, maar de werkdadige werkzaamheid der Japaneezen kennende, voorzien wij bij dit jong en zoo verstandig volk eene belangrijke beweging voor de aanname onzer taal.

In « La Gazette de Nagasaki » heeft Mr Kuroki in 't Japaansch drie lange artikels geschreven, die de aandacht harer lezers opgewekt hebben.

***

Wij hebben een klein boekje ontvangen : « En monto » dat slechts vier gedichten inhoudt van Mr H. Senlis, leeraar aan het lyceum van Grenoble (Frankrijk). Maar deze gedichten zijn zoo flink opgesteld dat wij er de lezing van aan alle Esperantisten aanbevelen. De hoofdingen zijn : Alvoko de Montano, Malgranda

Sro Th. Cart sciigas al ni ke « Ekzercaro » de Dro Zamenhof, presita en Lausanne (Svisujo) per literoj Braille, kosto 2,50 frankoj, kaj la Germana lernolibro, ambaŭ por la blinduloj, ĵus eliris. Sin turni al la ĵurnalo « Lingvo Internacia » 27 Bd Arago, Paris.

Ni multe pliamas tiun manieron utile propagandi kaj konigi la lingvon ol tiu, kiun elektis kelkaj tro vivegaj ŝamideanoj. La unua meritas apogon de ĉiuj, la alia meritas nur la forlason de ĉiuj.

La veraj Esperantistoj tion komprenos.

Jos. JAMIN.

Kroniko Belga.

Novaj grupoj en Meĥleno kaj Lieĵo. En Meĥleno (Malines, Mechelen) la parolado de Sro Dro Van Melckebeke, kune kun la agemo de kelkaj sindonemaj Esperantistoj, inter kiuj precipe citinda estas Sro Kanoniko L. Michiels, ĵus ricevis bonegan rezultaton : grupo Esperantista antaŭ kelkaj tagoj estis kreata. Jen la konsisto de l' komitato : Honora prezidanto, Sro Kanoniko L. Michiels ; prezidanto, Sro L. Van Peteghem; sekretario, Sro L. Van Elst (rue Notre-Dame) ; bibliotekisto, Sro Van Durme; kasisto, Sro Fourdin; komisario, Sro Van der Mert. En tiu urbo, la Esperanta propagando jam preteriris la limojn de l' grupo, ĉar ni eksciis ke ĉe la « Institut St Libert », kurso de Esperanto estas farata de la Direktoro por la lernantoj kaj ke kursoj ankoraŭ prepariĝas ĉe aliaj tieaj lernejoj. Jen taŭgega iniciativo kies valoron kaj gravecon ĉiu komprenos.

Ankaŭ en Lieĵo, precipe dank' al la sindono de Sro A. Oudenne, Esperantista grupo estis definitive fondata la 19an de Januaro kaj estos verŝajne tre agema : tio, en tiu granda urbo, sendube donus al ĝi gloran estontecon. Senpaga kurso, organizita de l' grupo kaj farata de Sro J. de Hemptinne, komenciĝis la 2an de Februaro en ĉambrego de la Universitato mem. Jen la konsisto de l' provizora komitato : prezidanto, Sro J. de Hemptinne ; sekretario Esperanta, Sro G. Sloutzky (rue Renoz, 10) ; franca sekretario, Sro R. Ficher ; kasisto, Sro T. Castillo-Munoz. La sekretario de l' grupo, Sro G. Sloutzky, estas Ruso kiu, jam antaŭ kelkaj jaroj, propagandis Esperanton en Elisavetgrad (Rusujo).

La petite fleurette, Le chant du pin de la montagne, La forêt de mélèzes.

Monsieur Th. Cart nous informe que l' « Ekzercaro » du docteur Zamenhof, imprimé à Lausanne (Suisse) au moyen des lettres Braille, coût 2.50 fr., et le Manuel allemand, l'un et l'autre pour les aveugles, viennent de paraître. S'adresser au journal « Lingvo Internacia » 27 Bd Arago Paris.

Nous préférons beaucoup cette façon de propager utilement la langue et de la faire connaître à celle qu'ont choisie quelques trop fougueux partisans. La première mérite l'appui de tous, l'autre ne mérite que l'abandon par tous.

Les vrais Espérantistes le comprendront.

Jos. JAMIN.

Chronique Belge.

Nouveaux Groupes à Malines et à Liége. A Malines, la conférence de M. le Dr Van Melckebeke, jointe à l'activité de quelques Espérantistes dévoués, parmi lesquels il convient de citer en première ligne M. le chanoine Michiels, vient d'aboutir à un brillant résultat ; un groupe Espérantiste a été créé récemment. Voici la composition du Comité : Président d'honneur, M. le chanoine L. Michiels ; président, M. L. Van Peteghem ; secrétaire, M. L. Van Elst (rue Notre-Dame) ; bibliothécaire, M. Van Durme ; trésorier, M. Fourdin ; commissaire, M. J. Van der Mert. La propagande Espérantiste dans cette ville dépasse déjà largement les limites du groupe car nous avons appris qu'à l'Institut St-Libert un cours d'Esperanto est donné par le Directeur aux élèves et que des cours se préparent encore dans d'autres établissements d'enseignement de cette ville. Voilà une excellente initiative dont chacun comprendra et la signification et la grande importance.

A Liége aussi, grâce surtout au dévouement de M. Oudenne, un groupe Espérantiste a été fondé définitivement le 19 janvier et promet d'être très actif, ce qui, dans cette ville si importante, lui assurera sans doute un brillant avenir. Un cours gratuit, organisé par le groupe et donné par M. de Hemptinne, s'est ouvert le 2 Février dans les locaux mêmes de l'Université. Voici la composition du Comité provisoire : Président, M. J. de Hemptinne ; secrétaire espérantiste, M. G. Sloutzky (rue Renoz, 10) ; secrétaire français, M. R. Ficher ; trésorier, M. T. Castillo Munoz. Le secrétaire du groupe, M. Sloutzky, est un Russe qui, il y a plusieurs années déjà, propageait l'Esperanto à Elisavetgrad (Russie).

Floreto, Kanto de monta Pino, Arbaro Larika.

Mr Th. Cart laat ons weten dat de « Ekzercaro » van den doktoor Zamenhof, gedrukt te Lausanne (Zwitserland) bij middel van Braille-letters, prijs 2 fr. 50, en het Duitsch handboek, het eene en het andere voor de blinden, komen te verschijnen. Zich te wenden aan het blad : « Lingvo Internacia » 27, Bd Arago, Parijs.

Wij verkiezen hoog deze manier van nuttiglijk de taal te verbreiden en te doen kennen, boven deze welke eenige te wilde aanhangers gekozen hebben. De eerste verdient den steun van iedereen, de andere verdient slechts de verlating van eenieder.

De ware Esperantisten zullen het begrijpen.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Belgische Kroniek.

Nieuwe groepen te Mechelen en te Luik. *Te Mechelen komt de voordracht van Mr den Dr Van Melckebeke, gevoegd bij de werkzaamheid van eenige verkleefde Esperantisten waaronder het betaamt in eerste lijst te noemen Mr den Kanunnik Michiels, tot eenen schitterenden uitslag te geraken; eene Esperantische groep is onlangs gesticht geweest. Ziehier de samenstelling van het bestuur : Eerevoorzitter : Mr de Kanunnik Michiels ; Voorzitter : Mr L. Van Peteghem ; Schrijver : Mr R. Van Elst (O. L. V. straat) ; Boekbewaarder : Mr Van Durme ; Penningmeester : Mr Fourdin ; Commissaris : Mr J. Van der Mert. De Esperantische propaganda in deze stad overtreft reeds grootelijks de palen van den kring, want wij hebben vernomen dat in het St Libert's gesticht eenen leergang van Esperanto aan de leerlingen gegeven wordt door den Bestuurder, en dat nog leergangen in andere onderwijsgestichten dezer stad voorbereid worden. Ziedaar een voortreffelijken aanvang waarvan iedereen én de beteekenis én de groote belangrijkheid zal begrijpen.*

Te Luik ook, dank vooral aan de verkleefdheid van Mr Oudenne, is eene Esperantische groep bepaald gesticht geworden op 19 Januari en belooft zeer werkzaam te zijn, hetgeen hem, in eene zoo belangrijke stad, zonder twijfel eene schitterende toekomst zal verzekeren. Een kostelooze leergang, door de groep ingericht, en gegeven door Mr de Hemptinne, werd geopend op 2en Februari in de zalen zelf der Hoogeschool. Ziehier de samenstelling van het voorloopig bestuur : Voorzitter, M. J. de Hemptinne ; Esperantische schrijver, M. G. Sloutzky, (Renoz-straat, 10) ; Fransche schrijver, M. R. Ficher ; schatbewaarder, M. T. Castillo Munoz. De schrijver der groep, M. Sloutzky is een Rus die, reeds over verscheidene jaren, het Esperanto verspreidde te Elisavetgrad, (Rusland).

Antverpenaj novaĵoj. La Antverpena Grupo, kies novan komitaton oni vidos aliloke, ĵus eldonis propagandan poŝtkarton kiu, pro sia artista ekstero, estas unu el la plej belaj ĝis nun naskitaj de la Esperantista batalado: sur la rekta flanko, virino delikate desegnita tre atente alrigardas malfermitan libron kaj sin apogas sur banderolo montranta la titolon kaj blazonon de l' grupo; la malrekta flanko estas tute blanka (0,40 centimoj por 1 ekz., 3 fr. por 100 ekz. neafrankite: ĉe la sekretario de l' grupo).

La 2an de Februaro, la grupanoj prosperis, unuaj en Antverpeno, vidi la strangajn fenomenojn kiujn estigas tiu mistera korpo, pri kiu oni tiel multe sin okupas de kelka tempo: la Radiumo. Unu el la plej distingindaj grupanoj: Sro T. Brahm, akiris peceton preskaŭ nepereblan de Radiumo kiu, aligita al akra pinto en malgranda speciala aparato, vidigas la miregigajn ecojn de tiu korpo. Dum la sama kunveno, oni legis la Esperantan artikolon pri « Radiumo » kiun verkis la angla scienculo: Sro Ramsay, en « The Esperantist ». Tiu artikolo, tradukita, ankaŭ estis publikigata, kun sciigo pri la deveno, en la gazeto: « Annales de Pharmacie ».

Diversaĵoj. Paroladoj por Esperanto estis farataj: en Molenbeek St Jean (Bruselo) de Sro L. Blanjean, kaj en Loveno ĉe la « Unuiĝo de l' Malnovaj lernantoj de l' Ŝtataj Lernejoj » de Sro E. Mathys.

La Lovena grupo organizos, okaze de l' finiĝo de l' kursoj, novan Esperantistan feston kiu sendube tiel bonege sukcesos kiel la antaŭaj. Ĉiam daŭras granda agemeco, precipe ĉe la « Virina Sekcio ».

La almanako: « De Kempenaar » (eldonita en Antverpeno) bonege kaj longe priparolas Esperanton. Ni legis tre longan artikolon favore por Esperanto en la ĵurnalo: « L'Indépendance Belge » (Bruselo) kiu memorigas ke ĝi, antaŭ multaj jaroj, unua en Belgujo konigis Esperanton per artikoloj subskribitaj de Sro Gaston Moch; ankaŭ bonegan artikolon pri la « Delegacio » en la ĵurnalo: « La Meuse » (Liége). « La Métropole » (Antverpeno) kaj « Klim Op » (Loveno) daŭrigas al ni sian kutiman helpadon.

Unu el la plej agemaj anoj de l' Antverpena grupo: Sro A. Cassiers (25, rue du Jardin, Anvers) ĵus prezentas al la Esperantistaro tre praktikan propagandilon: cigaredajn paketojn. Sur ĉiu paketo kaj ĉiu cigaredo estas desegnita stelo kaj presitaj la vortoj: « Esperanta Stelo ». Plie, sur la paketo sin trovas diverslingvaj admonoj por lerni Esperanton. (Prezo: 0,40 centimoj por unu paketo (20 cigaredoj), 15 froj por 50 paketoj).

Maurice SEYNAEVE.

Nouvelles Anversoises. Le groupe d'Anvers, dont on verra ailleurs le nouveau Comité, vient d'éditer une carte postale de propagande qui, par son cachet artistique, se placera parmi les plus belles qu'ait produites jusqu'ici la lutte Espérantiste: au recto, une femme au profil délicat concentre son attention sur un livre ouvert et s'appuie sur une banderole portant les titres et armoiries du groupe; le verso est libre (0,40 ct. les 10, 3 fr. le 100, port en plus: s'adresser au secrétaire du groupe).

Le Mardi 2 Février, les membres du groupe ont eu la bonne fortune de contempler, les premiers à Anvers, les étranges phénomènes que provoque ce corps mystérieux dont on parle tant depuis quelques jours: le Radium. Un des membres les plus distingués du groupe: Mr T. Brahm, s'est procuré une parcelle quasi impondérable de Radium qui, fixée sur la pointe d'une aiguille dans un petit appareil spécial, permet d'admirer les propriétés stupéfiantes de ce corps. Dans la même séance, il a été donné lecture de l'article en Esperanto sur le Radium qu'a écrit le savant anglais: Mr Ramsay, dans « The Esperantist ». La traduction de cet article a encore paru, avec la mention de l'origine, dans le journal: « Annales de Pharmacie ».

Nouvelles diverses. Des conférences pour l'Esperanto ont été données: à Molenbeek St Jean par Mr L. Blanjean et à Louvain, à l'Association des Anciens Elèves des écoles de l'Etat, par Mr E. Mathys.

Le groupe de Louvain nous annonce pour la fin des cours une nouvelle fête Espérantiste qui ne sera sans doute pas moins brillante que les précédentes. L'activité y est toujours grande, principalement dans la section des Dames.

L'almanach « De Kempenaar » (édité à Anvers) renferme un excellent et long exposé de l'Esperanto. Nous avons lu un très long article en faveur de l'Esperanto dans le journal: « L'Indépendance Belge », qui rappelle qu'il fut le premier, il y a de longues années, à faire connaître l'Esperanto en Belgique dans des articles signés de M. Gaston Moch; un excellent article aussi au sujet de la « Délégation » dans le journal « La Meuse » (Liége). « La Métropole » (Anvers) et « Klim Op » (Louvain) nous continuent leur concours accoutumé.

Un des membres les plus actifs du groupe d'Anvers, M. A. Cassiers (25, rue du Jardin) vient de donner au monde Espérantiste un instrument de propagande très pratique, sous forme de paquets de cigarettes. Chaque paquet et chaque cigarette portent une étoile avec les mots: « Esperanta Stelo ». Sur les paquets se trouvent en outre des exhortations en plusieurs langues à apprendre l'Esperanto. (Prix: 0,40 cts. le paquet de 20 cigarettes; 15 frs. pour 50 paquets).

Maurice SEYNAEVE.

Nieuws uit Antwerpen. *De Antwerpsche kring, waarvan men elders het nieuw Bestuur zal zien, komt eene propagandapostkaart uit te geven, die zich, door haren kunststempel, onder de schoonste zal plaatsen, welke de Esperantische strijd tot hiertoe voortgebracht heeft: op de vóórzijde, eene vrouw met fijn zijgezicht, boeit hare aandacht op een open boek en leunt op eenen wimpel, dragende de opschriften en wapens van de groep; de keerzijde is vrij (0,40 fr. de 10, 3 fr. het 100, vracht erbij: zich te wenden tot den schrijver der groep).*

Op Dinsdag, 2n Februari, hebben de leden der groep de goede kans gehad, de eersten te Antwerpen, de wonderbare verschijnselen welke dat geheimzinnig lichaam waarover men sedert eenige dagen zooveel spreekt, het Radium, te bewonderen. Een der voornaamste leden der groep: M. T. Brahm, heeft zich een klein, bijna onweegbaar deeltje Radium aangeschaft dat, op de punt eener naald in een klein eigenaardig toestel vastgemaakt, toelaat de verbazende eigenschappen van dat lichaam te bewonderen. In de zelfde zitting werd lezing gegeven van het artikel in Esperanto over het Radium, dat de Engelsche geleerde, M. Ramsay, in « The Esperantist » geschreven heeft. De vertaling van dat artikel heeft nog verschenen, met de melding van den oorsprong, in het blad: « Annales de Pharmacie ».

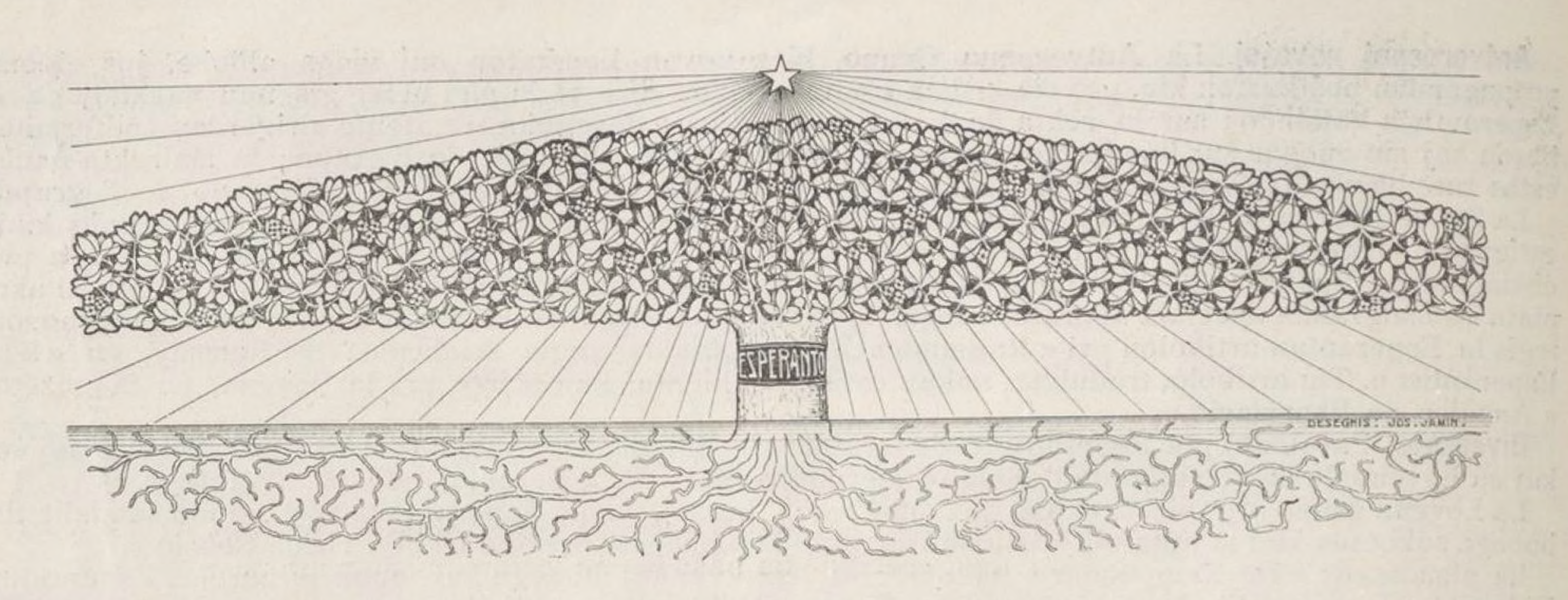
Verschillende berichten. *Voordrachten over het Esperanto zijn gegeven geweest: te Molenbeek St Jan, door M. L. Blanjean en te Leuven, bij de Maatschappij der Oud-leerlingen der staatsscholen, door M. E. Mathys.*

De Leuvensche groep kondigt ons voor het einde der leergangen een nieuw Esperantisch feest aan, dat zonder twijfel niet min schitterend dan de andere zal zijn. De werkzaamheid is er altijd groot, bijzonderlijk in de afdeeling der damen.

De almanach « De Kempenaar » (uitgegeven te Antwerpen) bevat eene uitmuntende en lange uitweiding van het Esperanto. Wij hebben een zeer lang artikel ten voordeele van het Esperanto gelezen in het dagblad « L'Indépendance Belge » die herinnert dat hij de eerste was, over lange jaren, om het Esperanto in Belgie te doen kennen in de artikelen geteekend door M. Gaston Moch; een uitmuntend artikel ook nopens de « Afvaardiging » in het dagblad « La Meuse » (Luik). « La Métropole » (Antwerpen) en « Klim Op » (Leuven) doen ons hunne gewone medehulp voort.

Een der werkzaamste leden van de groep van Antwerpen, M. A. Cassiers, (25, Hofstraat) komt aan de Esperantische wereld een zeer praktisch propagandavoorwerp te geven, onder vorm van cigarettenpakjes. Elk pakje alsook elke cigaret draagt eene ster, alsook de woorden: « Esperanta Stelo. » Op de pakjes bevinden zich ook opwekkingen in verscheidene talen om het Esperanto te leeren. (Prijs: 0,40 fr. het pakje van 20 cigaretten; 15 fr. voor 50 pakjes).

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Pri Kongreso kaj Akademio.

Sinjoro M. Seynaeve ricevis la sekvantan leteron.
Niaj legantoj admiros certe la belan praktikan konsilaron de nia Majstro.
Povu disvastigo de tiu saĝa letero haltigi la novamulojn, la kreantetojn, la mallongigantojn kaj aliajn ĵonglistojn.
De nun ni akceptas tiel la konsilojn de la sola aŭtoritato kiu estas inda gvidi nin, kiel kondukanta regulo.
Kiam ia societo estos preta plenumi la kondiĉojn proponitajn de Doktoro Zamenhof, ĝi ricevos plenan helpon nian; ĝis tiam ni kontraŭbatalados ĉiujn plibonigojn aŭ ŝanĝojn proponitajn, tiel kiel ni jam anoncis.
Kelkaj kunfratoj, sen malbona intenco ni kredas, agas alie; ni multe bedaŭras tiun strangan komprenon de nia afero, sed ni certe ne deziras agadi kiel ili.

Jos. JAMIN.

KARA SINJORO,

Vian ideon pri la arango de internacia kongreso de Esperantistoj mi trovas tute bona. Sed por ke tia kongreso donu al nia afero ne malutilon sed nur utilon, ĝi devas esti aranĝita laŭ la sekvantaj principoj :

1) Ĝi devas esti bone kaj zorge aranĝita, havi multe da partoprenantoj kaj havi la karakteron de granda, solena kaj imponanta *festo* de internacia frateco, por ke la gazetoj de la tuta mondo multe parolu pri ĝi kaj por ke ĝi estu plena de entuziasmo kaj veku en la tuta mondo entuziasmon kaj deziron aliĝi al ni. Krom paroloj oni devas aranĝi komunajn kantojn en Esperanto, eble eĉ ian internacian ludon aŭ publikan konkurson ; oni devas aranĝi en ia granda teatro prezentadon de dramo en Esperanto. Oni devas antaŭe eksciti la interesiĝon de la tuta urbo, por ke al ĉiuj festoj de la kongreso venu grandega multo da gastoj neesperantistoj ; — per unu vorto, oni devas fari grandan *impreson* kaj devigi la tutan mondon paroli pri la kongreso.

2) En la kongreso oni devas paroli pri organizado de nia afero, reciproka helpo en la batalado, pri rimedoj de propagando, pri kreado de granda kaj utila literaturo, k. t. p. ; sed *nenion*, absolute nenion oni devas paroli pri iaj *ŝanĝoj* aŭ «*plibonigoj*» ! Por ke nia lingvo atingu sian celon kaj ne disfalu kiel Volapük, ĝi devas resti por ni absolute *netuŝebla*, tiel same kiel ĉiu alia lingvo, en kiu nenia persono ja kuraĝus proponi iajn reformojn, kvankam ĉiu el tiuj lingvoj estas multe malpli perfekta ol nia.

Nun al la demando pri Akademio. Jam tre longe mi pensas pri aranĝo de ia konstanta «Centra Komitato» kiu prezentus per si la plej altan aŭtoritaton en nia afero kaj kiu sola havus la rajton solvadi ĉiujn dubojn kiuj aperas en nia afero. Sed tia komitato devos decidadi nur pri demandoj *dubaj ;* fari iajn *ŝanĝojn* en la lingvo la komitato *ne* havos la rajton Kun la aranĝo de tia Centra Komitato oni devas esti tre singarda, por ne fari ian danĝeran paŝon ; tial mi nun publike ankoraŭ nenion parolas pri tio ĉi, sed mi konsiliĝados pri ĝi private kun diversaj amikoj. Kiam la plano post matura pripenso montriĝos bona, tiam mi publike proponos al la Esperantistoj efektivigi tiun planon

Sed ĉu Centra Komitato estos fondita aŭ ne — tiu ĉi demando tute ne devas maltrankviligi niajn amikojn. Ĉiaj paroloj pri reformoj aŭ plibonigoj tute ne devas Vin maltrankviligi, ĉar ili havas nenian celon nek estontecon. Ĉu Centra Komitato estos fondita aŭ ne — unu principo staras kaj devas stari tute forte, kaj la tuta mondo esperantista en la nuna tempo komprenas ĝin tre bone kaj certe batalos unuanime kontraŭ ĉiu ektuŝo de tiu principo; tiu ĉi principo estas: *simile al ĉiu alia lingvo Esperanto devas esti rigardata kiel lingvo* FORMITA *kaj* NETUŜEBLA. Paroli pri iaj plibonigoj (se ili estos efektive necesaj) ni povos nur tiam, kiam nia lingvo estos jam *oficiale akceptita* de la tuta mondo. Ĝis tiu tempo la netuŝebleco de la lingvo estas la *plej fundamenta* kondiĉo por nia progresado.

Mi parolas tion ĉi ne kiel *aŭtoro* de la lingvo, sed kiel *simpla esperantisto*, kiu ne deziras ke nia afero disfalu kiel la afero de Volapük. Kiel aŭtoro de la lingvo, mi pli ol ĉiu alia volus ke ĝi estus kiel eble plej perfekta; por *mi* la reteniĝado de plibonigoj estas pli malfacila ol por ĉiu alia; kaj mi eĉ konfesas ke kelkajn fojojn mi jam estis preta proponi al la esperantistoj kelkajn malgrandajn plibonigojn; sed ĝustatempe mi ekmemoradis pri la granda danĝereco de tia paŝo kaj mi forjetadis mian intencon.

Mia opinio ne estas sekreta. Se Vi deziras, Vi povas publikigi mian leteron

Via

Varsovio, 27 Decembro 1903. L. ZAMENHOF.

Ĉhoj.

Nova pruvo de vera disvastiĝado de nia lingvo okazis antaŭ kelkaj tagoj. Unu el niaj fidelaj abonantoj, Sinjoro Van Volsom, ĝenerala konsilanto de la Belga Turing-Klubo vojaĝis kun amiko en norda Italujo. la vespero de la januara monato, ili ambaŭ ĉeestis al la opero « Rigoletto » ĉe la fama teatro « La Scala » en Milano.

La kurtenego ĵus falis kiam S^ro Van Volsom diris al sia amiko : « Kvankam mi ne parolas Itale, tamen kelkajn vortojn de la lingvo mi komprenis dank' al Esperanto. » Lia amiko ekridis tiel kiel li ĉiam faris kiam oni parolis pri Esperanto; skeptikulo li estis kaj skeptikulo restis. Je la sama momento, voĉo diris klare apud ili : « Ĉu vi parolas Esperanton, Sinjoroj... »

Mirigita, S^ro Van Volsom sin turnis al la posedanto de tiu voĉo, Itala samideano, respondis al li kaj daŭrigis interparoladon tiel bone komencitan. La ne-Esperanta amiko unue malfermis grandajn okulojn, poste li devis konfesi ke efektive Esperanto estas difinita por grave helpi la rilatojn inter homoj; li ne ridis plu ĉar li estis konvinkita.

Ĉu tiu ĉi vera renkonto pruvas sufiĉe ke ni devas ĉiam paroli pri nia afero en ia loko, ĉiam kaj ĉie. Kiam la Franca Turing-Klubo akceptis disvastigi Esperanton, ĝi ekvidis certe ke la servoj kiujn la lingvo alportos, estus tre gravaj; ĝi ekvidis tre bone, kaj mirindajn rezultatojn ĝi jam akiris.

Ĉu ĝia juna frato, la Belga Turing-Klubo, baldaŭ akceptos ankaŭ helpi nin aŭ ĉu ĝi atendos ke ni helpu ĝin ?

* * *

Avizo grava por turistoj. — La grupo esperantista de Alĝerio kaj de la Norda Afriko intencas organizi karavanon por ĉirkaŭ tridek iaj turistoj parolantaj Esperanton. Tiu karavano vizitus la plej interesajn lokojn kaj pejzaĝojn en Alĝerio kaj estus, pro ĝia prospero, la plej bona pruvo de la parolebleco de Esperanto inter personoj de diverslingvaj landoj. La karavano okazus ĉirkaŭ la monato majo kaj kostus 500 aŭ 600 frankojn.

Petu detalajn sciigojn de S^ro A. Capé, 17, boulevard Gambetta, Alger, aldonante 50 centimojn (poŝtmarkoj) por la respondo.

* * *

Multlingva juĝo. — La ĵura Kortego de la Antverpena provinco juĝis, en decembra monato, la aferon « Uto ».

Uto estas Sicilio juna, kun eniĝanta rigardo kaj energia fizionomio ; li komprenas nek la flandran, nek la francan lingvon.

Li, en frenezema momento, buĉis per revolvero alian Italon kiu kalumniis lian junan edzinon kaj ŝian maljunan patron.

Ĉar la kulpigito estis Itala, por la elmeto de la afero ĉe aŭdienco kaj por la rekvizicio de la publika Kulpiganto, oni devis, leĝe, uzi nur la flandran lingvon ! Tio estas stranga leĝo, sed estas tiela.

La advokatoj de la kulpigito procesis per franca lingvo, tiel kiel permesas tiu leĝo, sed kio estis la plej

ridinda, ĉu oni povas ridi en tiela okazo, tio estis ke iaj atestantoj, ne konante la flandran lingvon, atestis en la franca; oni devis traduki iliajn parolaĵojn unue en flandra lingvo, laŭ postulo de la leĝo, sekve retraduki ilin en la itala!

La flandra rekvizicio de la publika Kulpiganto estis tradukita, iom post iom, dum ĝia eldiro, kaj estis kurioza sceno vidi la nervecon de le kulpigito kiu interŝanĝis siajn impresojn kun la tradukisto.

Kaj, dum la advokatoj france procesis, la tradukisto, ne haltante, klarigis ĉion Itale al sia kalento.

La juĝo, flandre elparolita, estis ankoraŭ tradukita de la laborema tradukisto kiu, feliĉe, parolas la flandran, la francan, la germanan, la anglan, la italan kaj la hispanan lingvojn tre lerte.

Ni komentarios nenion!

Ni nur aldonu ke Uto estas senkulpigita.

***

Vojaĝinta poŝtkarto. — La 12^{an} de Decembro 1903, S^{ro} subleŭtenanto L. Jamin ricevis poŝtkarton senditan de li la 7^{an} de Julio 1902 kiu, nur per helpo de Esperanto, revenis post vojaĝo tra la kvin partoj de la mondo.

Al siaj karaj korespondantaj, S^{roj} V. Machuel en Aïn-el-Asker (Tunizio), M. N. P. Evstifeieff en Urga (Mongollando), E. Bardoulet en Insulo Nou (Nova Kaledonio) kaj D^{ro} F. Villareal en Lima (Perulando) la ricevinto adresas siajn varmegajn dankojn.

***

Nia amiko, komandanto Ch. Lemaire, ĉiam bonege fartas en Kongolando. En la lasta letero kiun ni ricevis de li, li skribis (18^{an} de Oktobro) ke eble ankoraŭ dum longa tempo li devus restadi en Afriko; aliparte, artikolo en « La Chronique Coloniale », traktanta per tre laŭdaj vortoj pri lia ekspedicio, certigas ke tre baldaŭ li revenos Belgujon.

Japanoj kaj Rusoj.

En decembro 1903 generalo Poljanovskij, estro de topografistoj en Amurlando raportis al la geografia societo en Ĥabarovsk sur Amur pri siaj astronomiaj laboroj en Manĝurlando kaj Korea duoninsulo. Interalie li komunikis pri sia kuriozinda interparolo kun la estro de unu Korea urbo. *Kvin homoj* devis partopreni en la interparolo pro la reciproka nescio de komune komprenebla lingvo. La Korea estro, scianta nur sian patran lingvon parolis Koree, la Japana konsulo, nescianta Eŭropajn lingvojn tradukis liajn vortojn Japane por sia tradukisto, la lasta ripetis la frazon Angle, Rusa marista oficiro tradukadis la samon en la Rusa lingvo por generalo Poljanovskij. La respondon de S^{ro} Poljanovskij la sama oficiro tradukis en Ĥina lingvo por mallongigi interparolon, ĉar la Japana konsulo komprenis tiun ĉi lingvon, sed ne parolis en ĝi; fine la konsulo komunikadis la respondon al la Koreano.

« *Longe ni interparolis, sed tre malmulte estas dirite!* » kun ekĝemo konkludis la parolanto ĉe gajaj ridetoj de l'aŭdantaro.

Estas interesinde, ke generalo Poljanovskij antaŭ nelonge montris sin kontraŭulo de la ideo pri la internacia neŭtrala idiomo!

S. POLJANSKIJ.
el Ĥabarovsk s/Amur.

Kzantipo.

Sinjorino Sokrates, naskiĝinta Kzantipo, ne apartenis al la kontraŭularo de la liberigo de l' virinaro!

De antaŭ ŝia edziniĝo oni konsideris ŝin kiel persono, kiu posedas ĉiujn ecojn por malagrabligi kiel eble plej multe la vivon de sia edzo. Ŝajnas ke Sokrates tre bone sciis tion, ĉar, ian tagon, li donis la sekvantan respondon al Antistenes kiu lin demandis kial li estis elektinta tian furiozulinon: « Mi ŝin prenis kiel edzino por havi la certecon ke, se mi povus bone mastrumi kun ŝi, mi sendube estu en la ebleco agi tiel ĉiuspecoj da homoj. »

Iam la filozofo estis invitinta kelke da siaj amikoj por pasigi du aŭ tri agrablajn horojn.

Ĉu tio okazis dum la tempo de ĉiopurigado, mi ne scias, sed, en la tiama tago, lia edzino bruegis tiel terure, ke la bonulo juĝis konvene iri eksteren kun siaj gastoj por spiri iom da aero, kaj en la momento kiam li eliris el la pordo, Kzantipo ĵetis el supreneta ĝa fenestro artefaritan akvofalon sur lian kapon.

Sokrates ridis kaj al siaj amikoj diris: « Mi ja pensis ke, post tiom da tondro, falos pluvo! »

El la lingvo flandra tradukis: A. CASSIERS,
Komercisto, Antverpeno, Belgujo.

Eltirita el la rondiranta gazeto « Kunfratiĝo ».

Steloj forkurantaj.

Ĉiuj korpoj enhavataj en la spaco de nia planeda sistemo, ĉu grandegaj kiel Jupitero, ĉu mikroskopaj kiel sablaj atomoj, estas regadataj de la suno. Grupoj kiuj konsistas el milionoj da malgrandaj planedoj, rondiras ĉirkaŭ nia planedara reĝo, formante grandegan kaj forcentran elipson, laŭ la leĝoj eltrovitaj de l' senmorta Kepler. (*)

La amaso plej bela el ĉiuj tiuj meteoretoj (tiel nomitaj de l' astronomiistoj), estas sendube Leonidoj, kies paso kruciĝos kun tiu de l' tero ĉe ĉiu trijara periodo. Kiam nia tero trairas la diritan amason da planedetoj ĝi altiras al si multegon da ili, kaj ni povas vidi la belegan fakton nomitan « stelpluvado ».

La meteoretaro estas tiel longa ke ĝi bezonas pli ol unu jaron por pasi tra la preciza punkto de sia kruciĝo kun la terelipso. Kiam malofte la tero trairas la meteoretaran kapon, nia planedo povas efektivigi sian rondon antaŭ ol estas pasinta la tutamaso, kiu estas longa milcent milionojn da kilometroj, kaj tiam ĝi povas renkonti denove la planedamason en ĝia posta rando.

Sed tero konsumas ĉe ĉiu renkonto treegan nombron da meteoretoj ; tial la grandega familio malgrandiĝas iom post iom kaj tago alvenos kiam la stelpluvado finiĝos. Tamen mi pripensas pri tio ĉi kaj mi diras al mi mem :

Kia feliĉo se mi ne vidus plu stelpluvadon pro tiu kaŭzo !

A. L. VILLANUEVA, profesoro,
Murcia, Hispanujo.

Teksto eltirita el la rondiranta gazeto « Kunfratiĝo ».

Nuntempaj pensoj.

1. Kion ni estimas plej multe ? — La saĝon.
2. Kio alportas al ni gloron ? — L'indeco.
3. De kio ni foriras ? — De l' peno.
4. Kun kio ni plej multe laŭdiĝas ? — Kun nia kapableco.
5. Kion ni plej multe amas ? — La pasion.
6. Kio estas por ni plej sankta ? — La religio.
7. Kio nin timigas ? — La spiono.
8. Kion ni plej multe faras ? — La erarojn.
9. Kio nin frenezigas ? — La mono.
10. Kion ni konservas ? — Niajn malsaĝojn.
11. Kun kio ni plej multe mensogas ? — Kun nia mieno.

El la Bulgara lingvo tradukis.
I. DAVIDOV.

Malfeliĉo.

(DE N. LEJKIN).

La vespero proksimiĝas. La sesa horo jam estas forpasinta. En la strato vagas juna, bela kaj ornamvestita vilaĝanino en blua drapa mantelo. Ŝi turnas en la manoj pecon da papero, kiun ŝi proponas legi al la renkontataj loĝantoj de somerdomoj. La vilaĝanino estas ĉarma : plenkorpa, blanka, rozvanga ; ĉe l' parolado brilas perlamotaj dentoj. Ŝi serĉas iun laŭ la skribita adreso. La viroj okulmanĝegas ŝin, longe postrigardas ŝin kaj nevole ekkrias :

— Jen vilaĝanino ! Kiel Dio povas krei tiajn virinojn !

El la ĝardena pordeto montriĝis nejuna komercisto. Li elmetis sangulton, pasigis la manon sur la dikan ventron kaj diris :

— Jen ni estas, pro la boneco de Dio, sataj post nia justa laborado !

La vilaĝano aliris. La komercisto, ekvidinte ŝin, faris larĝan rideton.

— Kiun vi serĉas, virino ? li demandis.

— Jen l'adreso, ŝi diris. La rotestran edzinon Podpjadkina. Mi serĉadas ŝin, sed sen rezultato. Mi estas plene elturmentita. Mi ne trovas ŝin... eble pro tio ke ŝi ne estas vera rotestra edzino... jes... sed kiajn homojn mi trovas tie ĉi ! Senhontuloj, senhontuloj, kaj nenio pli ! Oni legas l'adreson kaj tuj oni komencas altrudi min. Je Dio ! diris ŝi ridetante.

La komercisto rerigardis por vidi, ĉu lia edzino ne estis en la ĝardeno, kaj trapetis la dorson de l' vilaĝanino.

— Sed ĉu oni povas ne altrudi cin ? li diris. Vidu kiel bela ci estas ! Nu, jen... la plej proksima vojo estas tra tiu ĉi arbareto...

La virino faris protestan geston.

— Ne, ne, sinjoro komercisto, mi ne iros kun vi ! Mi preferas ke vi montru, kien iri. Mi trovos mem la vojon. Oni jam kondukis min tra tiu ĉi arbareto........ !

La virino ekkraĉis.

(*) Ĉiu planedo movas sin tiamaniere ke, desegnante de ia punkto de sia ekliptiko ĝis la suno rektan linion, ĝi pasas tra egalvaloraj supraĵoj dum egalaj tempoj.

— Kaj kia homo ! aldiris ŝi. Kun pajla ĉapelo, kun okulvitroj, la vangharoj grisaj... kia homo !

— Sed kio fariĝis ?

— Kio ? Li min kondukis kvazaŭ konvenulo, kaj poste komencis ŝerci kaj pinĉi al mi la vangojn. Mi estas virino edziniĝinta. Mia edzo havas legumtenejon en Viborgskaja. Ekster tio ni vendas tolon. Ni ĝin veturigis printempe el la vilaĝo, kaj nun mi devas serĉadi la pagon. Se mi ĝin ne ricevos, li batos min. Li estas severa viro. Vi, sinjoro komercisto, havu kompaton je mi, kaj se vi scias l' adreson, montru ĝin al mi.

— Ci sola ne trovos ĝin. Tio ĉi estas nesto ne priskribebla. Mi montros ĝin al ci. Mi estas homo edziniĝita, kaj ci ne devas timi min.

La virino rigardis lin suspekte.

— Ĵuru ke ci min ne ofendos en la vojo, ŝi diris.

Mi ĵuras. Mi ne tuŝos cin eĉ per la fingro.

Ili sin metis en la vojon. Ili sin direktis en strateton, sed post kelkaj momentoj la vilaĝanino elkuris el tie.

— Akulino ! kien ci kuras, malsaĝulino ? li kriis.

— Ne, sinjoro, mi serĉos iun alian, diris la vilaĝanino ree balancante la kapon... Ŝi haltiĝis en la strato, senespere rigardis la papereton, tenante ĝin renversite.

Apud ŝi aperis plenaĝa junulo kun gimnaziana ĉapo sur la kapo kaj kun fiŝkaptilo en la mano.

— Ĉu vi ne scias, sinjoro, kie mi povas trovi tiun ĉi lokon ? turniĝis al li la virino timeme. Mi ne scias legi kaj mi serĉadas sen fino.

La junulo malfermis buŝon ridetantan.

— Tia bela virino, kaj ne scii legi ! Aj-aj-aj ! Kia belulino ! Ĉu ci volas ke mi cin lernigu legi ?

— Ho, al kio tio ĉi... Havu la komplezon montri al mi la vojon.

— Ci sola ne trovos ĝin. Preter tio, oni havas tie mordemajn hundojn. Ili cin atakos. Ni iru kune, mi cin akompanos, mi ankaŭ devas tien iri.

— Ne, ne, por nenio en la mondo ! ekkriis la vilaĝanino kaj ĵetiĝis flanken.

— Malsaĝulino ! Mi ja iras kapti fiŝojn ! Mi havas saman vojon por fari. Jen, ni havas nur eniri en tiun strateton ! postkriis al ŝi la junulo.

La virino iris ne returnante la kapon. La gimnaziano kaj la komercisto sekvis ŝin unu post l' alia de malproksime.

— He, juna homo, kiel vi volis ofendi tiun ĉi virinon ? kriis al li la komercisto.

— Mi petas pardonon, mi eĉ ne pensis fari tion ĉi, diris la junulo konfuze.

— Vi ne pensis ? Kia malordo ! Ĉu bela virino ne havas la rajton montriĝi en la strato ?

La virino apudiĝis al kolportisto, kiu portis siajn komercaĵojn.

— Legu al mi, mi petas, tion ĉi, mi havas trovi rotestredzinon.

— Rotestredzinon ? Sed ci mem estas pli bela ol ĉiuj estredzinoj ! diris li, rigardante ŝin. Kie ci prenis tiun ĉi belecon ? Kion oni manĝigas al ci ?

La kolportisto ekkaptis ŝian flankon. La virino desaltis.

— Kion ci havas ? diris li. Mi ja ne estas lupo. Nu bone, donu la paperon, mi ĝin legos.

Ŝi donis la paperon. La kolportisto longe turnis ĝin en la manoj, movis la lipojn kaj fine redonis ĝin.

— Nelegeble ! li diris. Sed ni faros jenon. Ni iros kune en la tetrinkejon kaj tie, ĉe l' tepreno, ni demandos l' adresaton.

— Ne, ne ! Al kia teo ? Mi estas edziniĝinta virino. Mia edzo min atendas kaj min insultos.

— La edzo havu paciencon ! Ni antaŭ ĉio eltrinkos boteleton da biero... Ci estas tre delogema virino... estus pekego ne rigali cin.

Tiun ĉi scenon ekvidis simivizaĝa loĝanto de somerdomo.

— Kion ci volas, mia karulino ? diris li mallaŭte alirinte kaj etendinte la manon al la papereto. Oni cin ofendas ? Eniru en tiun ĉi ĝardeneton por fari ripozon sur tiu benko. Mi deĉifros l' adreson kaj ĉion klarigos al ci. Kaj ci, malsaĝulo, for de tie ĉi ! Kial ci malfermegis la buŝon ? ekkriis li al la kolportisto.

L' okuloj de l' simivizaĝulo elmetis fajrerojn, la suba lipo tremis. La vilaĝanino rigardis lin suspekte kaj enpensiĝis.

— Ne, sinjoro, ŝi diris. Mi demandos tie, en la magazeno ; kaj ŝi malapudiĝis.

Poste ŝi, en la malproksimo, sekvis unu post l' alia, la komercisto, la junulo, la kolportisto kaj la simivizaĝulo. Ili returnis ĉiam momenton la kapojn kaj malbonintence interrigardis sin.

Apud pordego staris griz-longhara viro sen ĉapelo. Rimarkinte la belan virinon, li komencis ŝin rigardi deflanke kaj ekridetis. La virino aliĝis kaj donis al li la papereton.

— Ci volas ke mi legu al ci l' adreson, ci, Babilona sireno ? diris li prenante la paperon. Bone, bone, mi legos ĝin... Sed, ĉu ci scias, mia kara... mi ne havas apud mi l' okulvitrojn... Eniru ĉe min, mi trovos ilin, kaj mi legos cian dokumenton.

La maljunulo malfermegis la pordeton. La vilaĝanino ekkaptis l' adreson kaj forkuris al la stratmezo.

— Ho, mia Dio ! ekkriis ŝi. Kiom malfeliĉa mi estas, ke mi ne povas trovi decan homon ! kaj en ŝiaj belaj okuloj ekbrilis larmoj.

Dume, haltiĝinte en vico en l' aleo, ŝin rigardadis la komercisto, la gimnaziano, la kolportisto, la simivizaĝulo kaj la maljunulo, kvazaŭ ili volis engluti ŝin per l' okuloj.

El la rusa lingvo trad. A. KOFMAN,
el Odessa.

Esperantaj Verkoj.

Lernolibroj kaj Literaturo.

Laŭ peto de kelkaj abonantoj, ni enpresos, unu sola fojo, la titolojn de ĉiuj libroj kiuj formas la Esperantan bibliotekon kaj al kiu oni povas sin turni por akiri ilin. — En estonteco, ni enpresos sub tiu ĉi speciala rubriko titolojn de ĉiuj libroj kiuj aperos pri Esperanto.

Notu bone. La montritaj ciferoj estas la kosto ĉe la vendistoj. Oni devas aldoni la sendpago kiam oni deziras ricevi la librojn poŝte.

Tre zorge skribu legeble la adreson kiun vi trovos en komenco de ĉia paragrafo.

Ĉiam peto de sciigoj aŭ informoj estu sendota kun poŝtmarko por respondo.

Kun ĉia mendo oni devas aldoni pagon de la libroj menditaj.

LIBROJ ELDONITAJ DE HACHETTE KAJ K^{io} 79, B^{d} St GERMAIN, 79, PARIS.

En Francujo kaj Belgujo : Ĉe ĉiuj tenejoj ĝiaj.
En Anglujo : Review of Reviews, Mowbray House, Norfolk street, London W. C.
En Italujo : Raffaello Giusti, 53, Via Vittorio Emanuele Livorno.
En Hispanujo : J. Espasa, 579, Calle de las Cortes Barcelona.
En Germanujo : Möller & Borel, Prinzen-strasse, 95, Berlin.
En Polujo : M. Arct, 53 Nowy Swiat, Warszawa.
En Danujo : Andr. Fred. Höst & Sön Kjöbenhavn.
En Belgujo : *Bruxelles* : Spineux, 86, Montagne de la Cour ; *Anvers* : Librairie Centrale, rue Leys ; Librairie O. Forst, Place de Meir ; Nederlandsche Boekhandel, 50, Marché St-Jacques ; Librairie Ackermann, 29, Place Verte ; Librairie Roelans, 4 rue St Pierre ; *Gand* : Librairie Van Goethem, rue des Foulons ; *Louvain* : Librairie Uystpruyst, rue de la Monnaie ; *Courtrai* : Librairie Vermaut, rue Longue des Pierres ; *Bruges* : Librairie Witteryck, Nouvelle Promenade, 4 ; *Liége* : Librairie Gnusé, 51, rue du Pont d'Ile.

KOLEKTO ESPERANTA APROBITA DE D^{o} ZAMENHOF.

Grammaire et exercices de la langue internationale Esperanto, par L. de Beaufront	1 fr. 50
Corrigé de « Grammaire et Exercices », par L. de Beaufront	0 fr. 75
Thèmes d'application, *Lexicologie Syntaxe*, *Formation des mots de l'Esperanto* (avec le vocabulaire des mots employés), par L. de Beaufront	2 fr. 00
Ekzercoj de aplikado, *Leksikologio*, *Sintakso*, *Vortfarado Esperantaj*, de L. de Beaufront	1 fr. 00
Dictionnaire Esperanto-Français, par L. de Beaufront	1 fr. 00
Vocabulaire Français-Esperanto, par Th. Cart, Merckens et P. Berthelot	2 fr. 50
Commentaire sur la Grammaire Esperanto, par L. de Beaufront	2 fr. 00
L'Esperanto en 10 leçons, par Th. Cart et M. Pagnier	0 fr. 75
Corrigé de « L'Esperanto en 10 leçons », par Th. Cart et Procureur	0 fr. 50
Premières leçons d'Esperanto, par Th. Cart	0 fr. 30
Texte synthétique des règles, préfixes, suffixes et expressions de l'Esperanto, par L. de Beaufront.	0 fr. 50
Esperantaj Prozaĵoj, kolekto da tekstoj nur Esperantaj, de plej bonaj aŭtoroj	2 fr. 50
Hamleto, tragedio de W. Shakespeare (en Esperanto), de Dr L. Zamenhof, nova eldono	2 fr. 00
Diversaĵoj, rakontoj tradukitaj el L. Lemaître, J.-H. Rosny, Auriol...., par Lallemant et Beau	1 fr. 50
Monadologio, de Leibnitz, trad. de E. Boirac, recteur de l'Université de Dijon	0 fr. 60
Vocabulaire Français-Esperanto des mots spéciaux à la philatélie, avec modèles de lettres, par René Lemaire	0 fr. 40
Prime lezioni d'Esperanto di Th. Cart, tradotte dal conte Albert Gallois. — Prezzo.	L. 0,40
Anfangsgründe der Esperanto-Sprache, von Th. Cart, und Hermann Jürgensen. — Preis :	M. 0,30
First Lessons in Esperanto, by Th. Cart, done into English by Joseph Rhodes. — Price :	6 pence
Preĝareto por Katholikoj en Esperanto (avec imprimatur de l'autorité ecclésiastique), par L. de Beaufront	0 fr. 75
The Student's complete texte Book, by J.-C. O'Connor	1 fr. 90
Komercaj Leteroj, par Lambert	0 fr. 50
Fundamenta Krestomatio de L. Zamenhof	3 fr. 50
Esperanto : The student's complete Text-Book with two vocabularies by J. C. O. Connor B. A.	1^{s} 7^{d}
English-Esperante dictionary by J. C. O. Connor B. A.	2^{s} 6^{d}
Primeras lecciones de Esperanto de Th. Cart y L. Villanueva	fr. 0,40

LIBROJ ELDONITAJ EN BELGUJO

ĉe la librejoj superdiritaj en Belgujo.

Het Esperanto in tien lessen, door A. J. Witteryck	fr. 0,50
Kelkaj floroj Esperantaj, Ilustrita legolibro de A. J. Witteryck, unu numero	0,20

LIBRO ELDONITA EN HOLANDO.

Volledig Leerboek der opkomende wereldtaal Esperanto, door Dreves Uitterdijck, Trompschool Hilversum (Holland). Prijs fl. : 1.50 (fr. 3.25) ĉe la aŭtoro.

ESPERANTA KOLEKTO DE L. I.

27, boulevard Arago, Paris kaj en Belgujo ĉe la librejoj superdiritaj.

N° 1 **Kurioza Sunhorloĝo**, de S. Poljanskij, kun 4 figuroj kaj 2 kalkul-tabeloj . . . . fr. 0,35

N° 2 **Esperanta Frazlibro de l' Turisto**, 400 utilaj frazoj en Esperanto kun tradukoj angla, franca, germana, hispana, itala, (el jarlibro de Franca Turing-Klubo) kaj adresaro de diverslandaj Grupoj Esperantistaj . . . . fr. 0,50

N° 3 **Esperanta Sintakso** laŭ verkoj de S^ro^ Doktoro Zamenhof kaj aliaj en Esperanto, de P. Fruictier, ĉefredaktoro de « Lingvo Internacia » . . . . fr. 1.50

(Daŭrigota).

AVIZO. — Tiu ĉi rubriko ni daŭrigos laŭ apero de novaj libroj.

La Esperantistoj de ĉiuj landoj povas peti senpagan enskribon post sendo de ia presita verko. Ili povas ankoraŭ informi nin pri forgesata verko aŭ pri eraro.

La redakcio.

Antverpena Grupo Esperantista.

ESTIMATA SAMIDEANO,

Ni havas la honoron sciigi al vi ke, pro la gravaj progresoj de Esperanto dum la jaro 1903, la komitato de l' Grupo kredis necesa anstataŭi sian, por tiel diri, provizoran organizon per organizo tute definitiva.

Por plenumi tion, la sekvantaj aranĝoj estas faritaj en kunsido de 5ª de januaro :

1ᵉ La eksiĝo, proponita de S° VAN LANGERMEERSCH, de liaj vicprezidantaj funkcioj, estas akceptita;

2ᵉ S^oj^ Ernest LECLERCQ kaj Oscar VAN SCHOOR estas elektitaj komitatanoj ;

3ᵉ La komitato definitive estas ordigita tiel kiel estas montrota en la ĉi malsupra nomaro ;

4ᵉ Dezirante tute speciale danki, pro la grava apogo kiun ili donis al Esperanta kaŭzo, S^ojn^ Lucien BLANJEAN, Joseph JAMIN, Charles LAMBERT, Charles LEMAIRE kaj Maurice SEYNAEVE, la Komitato nomis ilin honoraj membroj de l' Grupo.

Nomaro de l' komitatanoj.

Prezidanto : S° Raymond VAN MELCKEBEKE, Doktoro de sciencoj, 22, avenue des Arts ;
Vicprezidanto : S° Oscar VAN SCHOOR, Farmaciisto, 14, rue Vondel ;
Sekretario-bibliotekisto : S° Léopold JAMIN, Subleŭtenanto, 92, avenue Isabelle ;
Sekretario-raportisto : S° François DUPONT, Subleŭtenanto, 54, rue Rodolphe ;
Kasisto : S° Ernest VAN DEN KERCKHOVE, Komisiisto-ekspedisto, 20bis rue de Jésus ;
Komisaro : S° Jean COOX, Kontisto, en Duffel'o.
Membroj : S^oj^ Jules COMEIN, Farmaciisto, 24, Marché aux souliers,
Louis JANSEN, Komercisto, 43, rue Van Artevelde,
Ernest LECLERCQ, Doktoro de medicino, 8, place de la Comédie,
François VAN PELT, Farmaciisto, 23, Marché aux bœufs.

Hodiaŭ, nia Grupo enhavas 128 membrojn (80 sinjorojn kaj fraŭlojn, 48 sinjorinojn kaj fraŭlinojn) kaj ni plezure uzas la nunan okazon por varme danki ĉiujn kiuj, en niaj malfacilaj komencoj, bone volis doni al ni sian apogon kaj ni esperas ke ili daŭrigos subteni nian propagandon de internacia lingvo Esperanto.

De nun, la kunvenoj okazos ĉiumarde de la 8 ½ª horo ĝis la 10ª. Ni petas vin ĉeesti en la kunvenoj kiel eble plej ofte por perfektigi vin en nia kara lingvo Esperanto.

Laŭ demando de multnombraj membroj, ni donas ĉi malsupre la bibliotekan regularon kaj la enhavon de nia biblioteko. (*)

Ni petas la helpon de ĉiuj niaj amikoj por ankoraŭ pliriĉigi nian malgrandan libraron per donaco de libroj aŭ revuoj skribitaj pri aŭ per Esperanto kaj ni ricevos ankoraŭ kun plezuro kaj dankemeco la monajn oferojn por la subtenado de nia propagando.

Fine, ni sciigas al vi ke, kun la helpo de nia samideano S° Climan, fotografisto, la Grupo eldonis belegan propagandan poŝtkarton kies ekzempleroj estos riceveblaj ĉiumarde en nia kunvenejo (unu cento, 3 frankojn, unu deko, 40 centimojn), aŭ sinturnante skribe al nia sekretario, sendante prezon kaj sendan elspezon.

Volu ricevi, estimata samideano, la certigon de niaj tre koraj sentoj,

Je l' nomo de l' komitato,

La prezidanto,
(s) R. VAN MELCKEBEKE.

La sekretario,
(s) L. JAMIN.

(*) Pro manko da loko ni ne povas reprodukti tiun aldonon.

Principaux Manuels en langue française.

en vente aux dépôts de la Maison Hachette & Cie *et chez* Spineux & Cie *à Bruxelles.*

Grammaire et exercices de la langue Internationale Esperanto par L. de Beaufront. — Prix 1.50 frc (port en plus.)
L'Esperanto en 10 leçons par Th. Cart et M. Pagnier. — Prix 0.75 (port en plus.)
Dictionnaire Esperanto-Français par L. de Beaufront. — Prix 1,50 (port en plus)
Vocabulaire Français-Esperanto par Th. Cart, M. Merckens et P. Berthelot. Prix 2.50 (port en plus.)
Thèmes d'application par L. de Beaufront. — Prix 2.00 (port en plus),

Nederlandsche Handboeken.

Bij den schrijver te Hilversum (Holland) — **Volledig Leerboek der opkomende wereldtaal Esperanto**, door Dreves Uitterdijck, Trompschool, Hilversum. — Prijs : fl : 1.50 (3.25 fr.) verzendingskosten daarboven.
Bij den drukker van *La Belga Sonorilo*, Nieuwe Wandeling, 4, Brugge : **Het Esperanto in tien lessen**, aan fr. 0,50.

La « *BELGA SONORILO* » acceptera des annonces qui devront satisfaire aux conditions suivantes :
1° Etre rédigées exclusivement en Esperanto ;
2° Emaner de personnes s'engageant à correspondre en Esperanto ,
3° Les annonces doivent être prises pour une année entière.

1/16 de page annuellement fr. 8.00
1/8 » » » » 15.00

De «BELGA SONORILO» *aanveerdt aankondigingen die aan de volgende voorwaarden moeten voldoen :*
1° Opgesteld zijn uitsluitelijk in Esperanto ;
2° Gegeven zijn door personen die zich verplichten in Esperanto te schrijven ;
3° De aankondigingen moeten genomen worden voor een gansch jaar.

1/16 bladz. jaarlijks fr. 8.00
1/8 » » » 15.00

L'ESPERANTO

Solution du problème de la Langue Internationale auxiliaire.

PROPAGANDA BROŜURO ELDONITA DE LA BELGA SONORILO.

Ni varmege rekomendas tiun broŝuron.
Volu mendi ĝin ĉe S[ro] L. Vandersleyen, 31, rue des Patriotes, Bruxelles.

PREZOJ :	Unu ekzemplero	0.15 fr.	Afrankite.
	10 ekzempleroj	1.00 »	»
	20 »	1.50 »	»
	50 »	3.00 »	»
	100 »	5.00 »	»

Flandra broŝuro « Het Esperanto » kostas samajn prezojn.

Ĉia mendo estos plenumita tuj post ricevo da mono.
Oni akceptas la Belgajn kaj Francajn poŝtmarkojn por negravaj petoj.

Praktika Revuo de Komercaj Sciencoj.

Redaktita en Franca lingvo sub la direkcio de Sinjoro O. Orban, profesoro de la Universitato de Lieĝo. — Eliras ĉiumonate dum naŭ monatoj, de la 15ª de Oktobro ĝis la 1ª de Aŭgusto.

Unu numero : 1.00 franko.
JARA ABONO : Belgujo : 5.00 frankoj.
Alilando : 7.50 frankoj.

Sin turni al la Direktoro, 26, rue Basse Wez,
LIEĜO (LIÉGE).

SPINEUX & CIE

FREMDA LIBREJO — FONDITA EN 1833

62, Montagne de la Cour

BRUSELO.

Telefono 3688 — Telefono 3688

Libroj eldonitaj de HACHETTE & CIE

Vendas ĉiujn esperantistajn librojn kaj, ĝenerale, ĉiujn librojn verkitajn en ia lingvo.

KORESPONDANTOJ EN ĈIUJ ALIAJ LANDOJ.

ONI KORESPONDAS ESPERANTE.

LA PERILO DE LA GAZETISTARO.

(L'INTERMÉDIAIRE DE LA PRESSE).

15, rue Ste Gudule, BRUXELLES.

Legas, tradukas, detranĉas ĉiujn ĵurnalojn, gazetojn kaj revuojn de la tuta mondo kaj sendas, el ili, ekstraktojn pri ĉiuj objektoj.

Ĉiu kiu deziras interesadiĝi je ia demando, abonas « l'Intermédiaire de la Presse. »

Prezarojn pri abonoj oni sendas laŭ demando.

Oni korespondas en Esperanto.

Le Cartophile Illustré

MONATA BULTENO DE LA ILUSTRITA POŜTKARTO

ABONPAGOJ : Franclando. 3,50 frankoj jare. -- Alilandoj. 4.00 frankoj jare.

7, Rue de Lille, PARIS.

The Cosmopolitan Correspondence Club

— *INTERNACIA ORGANISMO* —

Organo : « THE GLOBE TROTTER ».

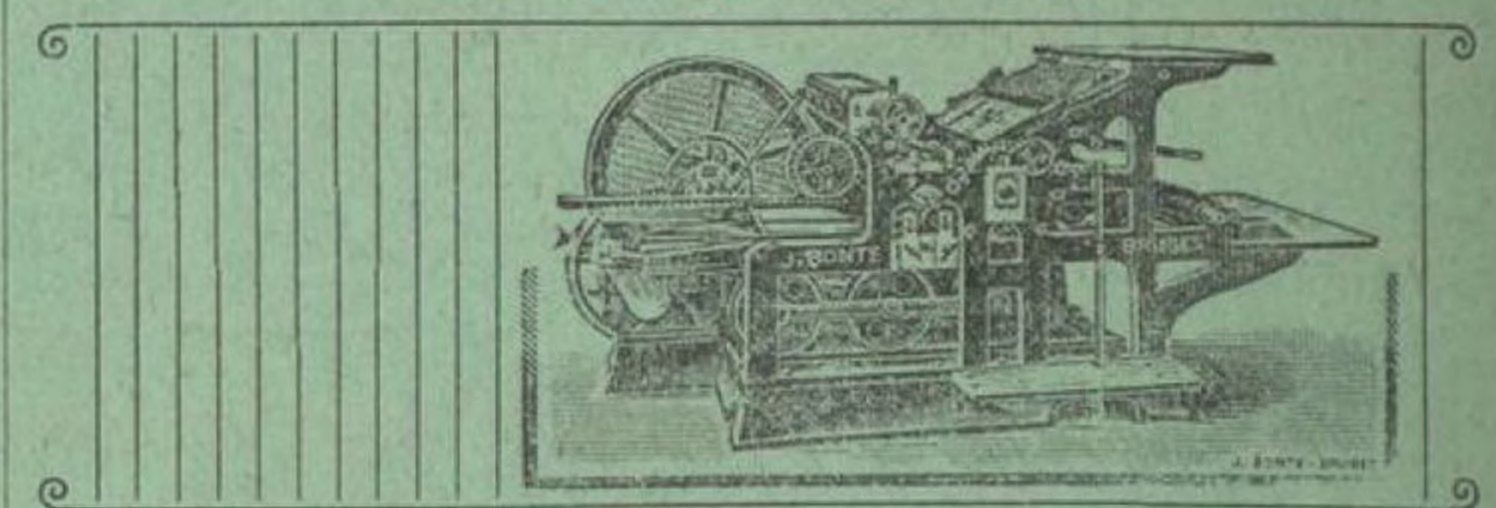
Alvokas membrojn el ĉiuj landoj. — Pri pli detalaj informoj sin turni rekte al « *The Secretary of the C. C. C.* » Milwaukee. Wisconsin. U. S. A.

✻ KOMERCEJO ✻

JULES BONTE

RUE DES BOUCHERS, 55

BRUGES.

Tuta aranĝigo de presejoj. — Fabrikado de maŝinoj por presi. — Ĉiuj iaj specoj da literoj kaj duailoj. — Broĉiloj per nikelfadeno, altranĉiloj, premiloj por atlasigi, numerigiloj, inkoj, kliŝaĵoj, k. t. p.

Post peto, oni sendas, senpage, modelojn kaj prezarojn.

KELKAJ FLOROJ ESPERANTAJ.

Ilustrita Legolibro

DE A.-J. WITTERYCK.

Prezoj por unu numero	En Belgujo : franko : 0,20 En eksterbelgaj landoj : fr. 0,25
Prezoj por kvin numeroj	En Belgujo : franko : 0,75 En eksterbelgaj landoj : fr. 1,00.

Sin turni al A.-J. WITTERYCK, BRUĜO.

« La Belga Sonorilo »

UNUA JARKOLEKTO.

PREZO : Belgujo : 2,50 frankoj.
Alilando : 3,00 frankoj.

Sin turni al S^ro M. SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir,
COURTRAI.

ESPERANTA KOLEKTO DE L. I.

Verkoj zorge elektitaj kaj en plej regula Esperanta stilo.

N-ro 1. **Kurioza Sunhorloĝo**, de S. Poljanskij, kun 4 figuroj kaj 2 kalkul-tabeloj . . . . **0f 50** centim.

N-ro 2. **Esperanta Frazlibro de l' Turisto**, 400 utilaj frazoj en Esperanto kun tradukoj angla, franca, germana, hispana, itala; adresaro de la diverslandaj grupoj kaj societoj Esperantistaj prezaro de lernolibroj, propagandiloj, k. t. p. . **0f 50** centim.
Por membroj de S. I. R. . . . . **0f 35** centim.

N-ro 3. **Esperanta Sintakso** laŭ verkoj de S-ro Doktoro ZAMENHOF kaj aliaj, en Esperanto, de P. Fruictier, ĉefredaktoro de « Lingvo Internacia » . . . . **1,50** fr.

Poŝtmarkoj estas akceptataj nur por ¾ de ilia valoro.

PARIS, *27, Boulevard Arago.*